
Pædagogisk læreplan for

Signalhuset

2021

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og pædagogisk personale i dagtilbud. Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte udarbejdelsen af jeres lokale pædagogiske læreplan.

Den grundlæggende ramme for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er omsat i Børne- og Socialministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#), 2018. Det er hensigten, at I skal bruge publikationen, når I arbejder med skabelonen.

Skabelonen indeholder alle de lovmæssige krav til at udarbejde den pædagogiske læreplan. Samtidig understøtter skabelonen jeres overvejelser vedrørende den løbende dokumentation og evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan.

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, hvor legen er grundlæggende, og børneperspektivet er tydeligt. Jeres konkrete læreplan giver jer en ramme til at arbejde systematisk med at planlægge, følge op på og videreudvikle kvaliteten i det pædagogiske læringsmiljø i jeres dagtilbud i forhold til jeres børnegruppe.

Inden for de krav, der følger af dagtilbudsloven, er det op til jer at beslutte, hvordan I konkret vil arbejde med den pædagogiske læreplan. Jeres læreplan skal være et dynamisk og meningsfuldt dokument, som peger fremad, og som I kan bruge aktivt i den løbende udvikling af den pædagogiske kvalitet og jeres pædagogiske praksis.

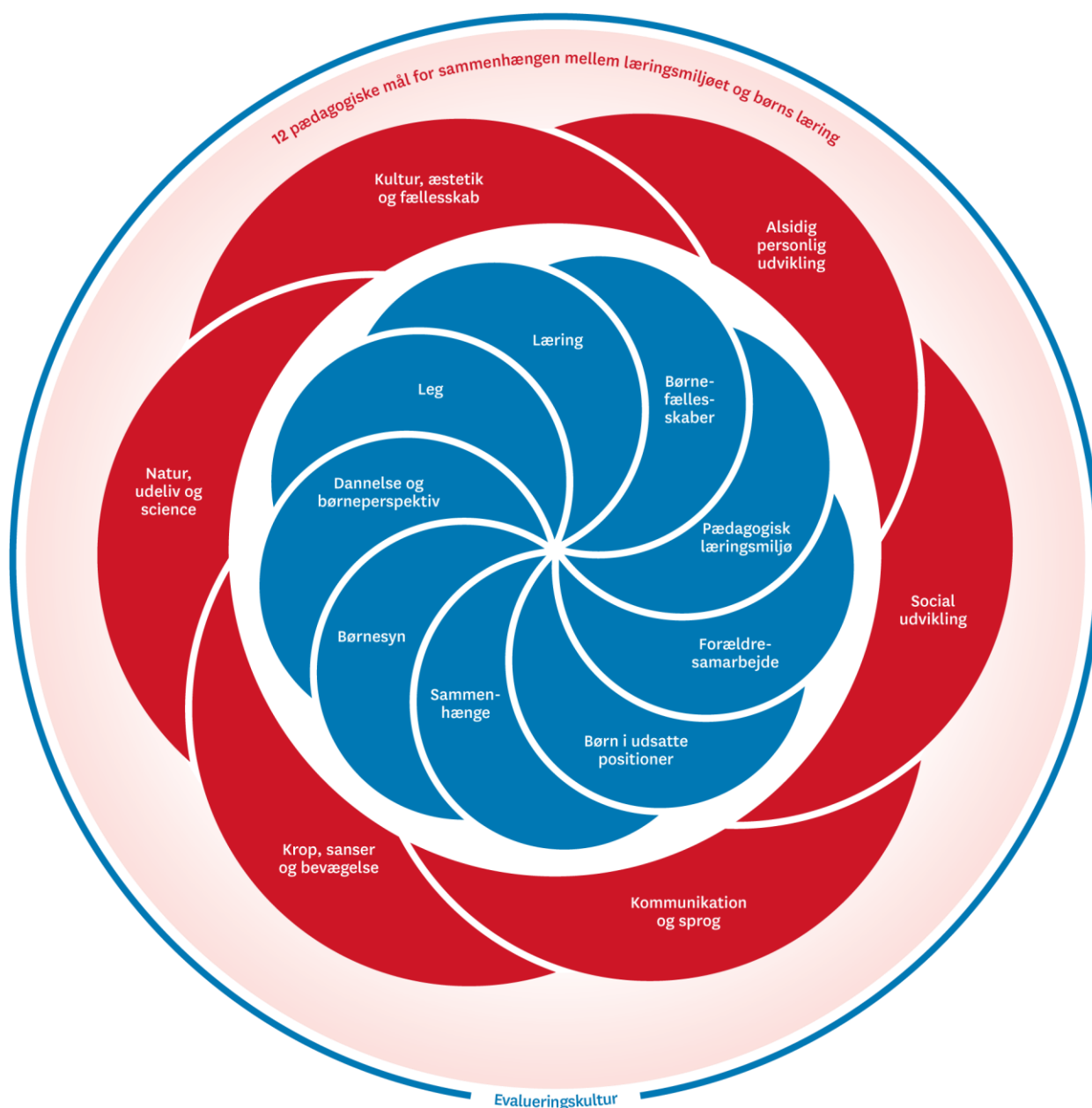
[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle

relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikatio-

nen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Her beskriver vi kort vores stamoplysninger, pædagogiske profil og lokale forhold. Det kan for eksempel være børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger, de fysiske rammer, geografisk placering og andre ting, der har betydning for vores pædagogiske arbejde.

Signalhuset

Vuggestue og børnehave
Andr. Riis Vej 15
3700 Rønne
56 92 43 41

Lidt historik

Vi startede som en satellit ordning under Trinbrættet Rønne Nord, grundet et stigende børnetal i Rønne. Signalhusets første fysiske beliggenhed i maj 2017, var i Østre Skoles fritidsordning, da der ikke var plads i de nuværende bygninger. Her blev de første børn kaldt "signalerne". Vi flyttede ind i de nuværende lokaler på Andr. Riis vej 15, i august 2017. I efteråret 2020 fik vi bygget et nyt lækkert produktionskøkken, så vi kunne få vores madordning og en lækker træ krybbehal, så vi kunne starte en vuggestue. Signalhuset blev 1. januar 2021 en selvstændig integreret daginstitution.

Generelt:

Signalhuset er en integreret daginstitution med plads til 44 børnehavebørn og 14 vuggestuebørn. Vi er opdelt i tre grupper. Henholdsvis vuggestuegruppen kaldet rød gruppe, i alderen 0-3 år og de to børnehave grupper, kaldet grøn og gul gruppe i alderen ca. 3-6 år.

Hvad kendetegner os

Vores mål er at alle vores børn og familier skal opleve et rart og trygt miljø, hvor omsorg, tryghed og udfordringer går hånd i hånd i målet mod udvikling af sociale, glade og selvstændige børn med mod på livet.

I Signalhuset har vi en natur og udelivs profil.

Vi har en dejlig ny legeplads, hvor der er tipier, gynger, bålhytte, cykler, sansehave, forskellig spændende beplantning osv.

Vi tager på ture i nærområdet med både med bus og Christiania cykler ud i naturen.

Vores inde lokaler er lyse store rum og det store fællesrum var i sin tid billedkunstlokalet på Østre skole. Vuggestue og børnehavegrupperne adskilles

af dette rum, der i midten af bygningen fremstår som bygningens hjerte.

Her samles børnehavebørn og spiser frokost. Lige som vi alle kan mødes der både før kl. 9 og efter kl. 15.

Vi arbejder pædagogisk ud fra følgende værdier:

- En anerkendende tilgang til børn og forældre
- Børns leg har værdi i sig selv
- Børns meninger har betydning
- Et resourcesyn i relation til børn og forældre
- Vi er som kollegaer nysgerrige på hinandens intentioner

Dagsrytme

En dagsrytme med en fast struktur skaber genkendelighed, forudsigelighed og dermed tryghed for vores børn. Vi bruger piktogrammer på vores struktur for dagen. Dagsrytmen er sam!dig med !! at sikre at vi når vores aktiviteter og ture. Grøn gruppe har tur onsdag og gul gruppe har tur torsdag. Rød gruppe har tur når dagsformen er til det.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.

- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Væggene -inspiration enten dyr eller skov

Indretning inde med fokus på årstiderne

Motorik -balance, niveau forskelle og tumlehjørne

Naturmaterialer til legetøj

Kreative værksteder inden for

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Forældrerådet i Signalhuset er stort, vi har mange engagerede forældre.

Vi holder forældremøde to gange årligt.

Vi har forældresamtaler ud fra goddag og farvel, dialogprofiler, TOPI og almindelig trivsel.

Herudover er vi opmærksomme på at være så imødekommende som muligt når vi møder forældrene i hverdagen.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Signalhuset er vi af den overbevisning at alle børn gør det bedste de kan. Hvis de kan så gør de det. Hvis de ikke kan, så er der noget som er svært for dem.

Vi arbejder med reflekterende team, hvor det pædagogiske personale kan bringe sager op som udfordrer dem. På disse møder arbejder vi med at være nysgerrige på og reflektere ud fra forskellige perspektiver.

Vi arbejder med forudsigelig og visuel struktur, bl. a .bruger vi time-timer, piktogrammer i det omfang det giver mening for børnene.

Vi giver det enkelte barn mulighed for særaftaler, fx at tage sit tøj på inde på stuen alene, hvis man har brug for ro og rum omkring sig.

Vi skal her i slutningen af 2021 til at arbejde med Legemanuskripter, som gerne skulle være med til at skabe deltagelsesmulighed i børnefællesskaberne, for de børn som kan finde det svært at afkode de sociale spilleregler. Ved at have en rolle i en leg, kan det være nemmere for barnet at lege med. På den måde får barnet gode erfaringer med at lege og kan få flere lege i sit legekatalog.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

I oktober 2021 startede vi skolegruppen op. Der er tolv børn på to hold i år. Vi har organiseret os sådan at de i grupper har en fast tur dag, samt en dag til at arbejde med opgaver og læsning. Der arbejdes med bogmaterialet Filur og de dertilhørende bøger til dialogisk læsning for aldersgruppen.

De har cykeluge alene i maj måned, med fokus på trafiksikkerhed, motion og selvsikkerhed.

Skolegruppen besøger skolerne når vi kommer tætter på.

Signalhuset er en del af overgangsprojektet i BRK. Hvor Natur Bornholm besøger os og skolerne.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling

- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Forskningen viser at børn med sproglige kompetencer bedre kan indgå i socialt samspil. Jo mere forsinket sprog jo, mere effekt.

Ved at arbejde med sproget giver vi børnene deltagelsesmulighed i børnefællesskaberne. Derved fremmer vi inklusion og sikrer tidlig indsats for børn i udsatte positioner, i deres første leveår.

Som en del af De små børns Bornholm, er vi opmærksomme på hvor vigtigt de første 1000 dage af et barns liv er, også i forhold til sproget.

Vi deltager i *Læseleg* i vuggestuen, hvor dialogisk læsning er i fokus. Vi arbejder ligeledes med dialogisk læsning i børnehaven, hvor vi begynder med de børn som har et størst behov for sproglig træning. Vi har dannet mindre grupper, hvor børnene er inddelt efter alder og behov. Dialogisk læsning kombineres med aktiviteter/leg med samme ord fra bogen.

Vi læser højt for børnene af en bog der passer til børnenes udviklingstrin og får børnene på banen og indgår i dialog om det historien handler om. Vi anvender strategier, som at opmuntre ved at sige ja, have en lys stemme og spørger ind til det barnet fortæller med hv ord, fx hvordan og hvorfor gør det det? Vi giver feedback, fx ved at følge op med nye spørgsmål

Vi retter ikke rette på børnene, vi roser for at barnet prøver og giver bare indirekte rettelser ved at udtale ordet rigtigt.

Vi har samtaler om ting barnet kender til -vi følger barnets interesse.

Vi gør os overvejelser om hvor lange sætninger vi bruger, i fht barnets sprogforståelse

Det giver mest at arbejde med den gode samtale den nysgerrige dialog om problemløsning -vedvarende tækning

Vi bruger åbne spørgsmål, da de lukkede spørgsmål lukker samtalen -fx når barnet siger "bus" og vi siger "Hvor er den flot", så lukkes samtalen. Vi øver os på at fx spørge: " Hvem kører bussen?" Eller "Hvor kører den hen?", som giver barnet mulighed for at bruge sit sprog endnu mere.

I Signalhuset ved vi fra forskningen at børn lærer mest og udvikler sig bedst når de er i små grupper. Derfor er vi både i vuggestuen og i børnehaven opdelt i grupper.

I vuggestuen synges der meget bl. a. i ventetiden til frokosten er på bordet. Her gentages de samme sange og børnene lærer de ord der synges om.

Der bruges tegn til tale med børnene

Vi leger sanglege med både de yngste og ældste børn både ude og inde, da vi ved at det er en fantastisk måde at lære sproget på, med sang og bevægelse.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Signalhuset har en natur og udelivsprofil. Det betyder at vi bruger naturen som læringrum for alle de pædagogiske læringsplans temaer. Vi er både ude og inde og skaber projekter hvor vi får naturen ind i institutionen fx samler vi ting i naturen og tage med hjem, og arbejder med det både inde og ude.

Natur og ude liv er en meget vigtig del af børns opvækst og erfaringsgrundlag.

Ture ud i naturen vægter vi højt, og så vidt muligt tilstræber vi os på at alle børn i Signalhuset kommer på tur mindst en gang om ugen. Fx tager vi på ture ud i den bornholmske natur der giver fælles oplevelser og udfordringer glæde og lokal kendskab. Vi har buskort og tager på busture fx i skoven med madpakker. Ture giver os alle nogle gode oplevelser, hvor vi får stimuleret fantasien og sanserne. De er også med til at øge vores bevidsthed og viden om den natur der omgiver os. Giver os en tryghed, fortrolighed og evne til at begå os

i naturen og samtidig giver nogle andre rammer for leg og relationer, samt er med til at øge forståelsen for hvor vigtigt det kan være at hjælpe hinanden.

Naturen kalder på børns bevægelse og derigennem får de på god, sjov måde styrket deres motorik, kreativitet og indlæring.

Børn lærer bedst gennem både oplevelser, handling og forståelse. Størstedelen af læringsformerne møder børn kun ved at bruge kroppen og sanser. Uderummet giver dermed konkret læring gennem oplevelse og handling.

Det giver også en glæde at kende sit lokalområde samt besøge andre spændende steder på øen og giver derved en øget viden om Bornholm.

Derudover er det at opholde sig udendørs med til at holde os raske, da det hjælper os med at styrke immunforsvaret samt vi ikke hele tiden er i indendørs lokaler hvor der er flere potentielle smitekilder tæt på.

Natur-stederne tilgodeser børnenes behov for balance mellem udfordring og tryghed. I klatretræerne kan man kravle højt op, hvis man søger udfordring, man kan også, som børnene siger; *"sidde og hygge sig i træet"*. Behovet for balance mellem udfordring og tryghed ses ligeledes, når de ældre børn søger langt væk når de klatrer i træer og bygger huler, mens de yngre børn holder sig ved de kendte omgivelser.

Menneskets forbundenhed med naturen

Vi lærer børnene om vigtigheden af at passe på vores natur og miljø, bl. a. ved at deltage aktivt én gang om året i skraldeindsamling. Børnene viser omsorg overfor naturen. De fortæller, at det kan gøre ondt på naturen, fordi den er levende. Samtidig er de bevidste om, at affald er skadeligt for naturen og dyrene. Deres syn på naturen har et helhedsorienteret præg, som ikke nødvendigvis sætter mennesket i centrum som værende herre over naturen. I børnenes omsorgsfulde syn på naturen ligger et bæredygtighedspotentiale, som kan styrkes og fastholdes gennem aktiviteter og samtale.

Sansning og natur og udeliv

Sanseindtrykkene i naturen er stærke og varierede, med sol, vind og vand, derfor sansestimulerer udelivet børn. Det giver en grundlæggende opmærksomhed på at mærke og føle og byder på alsidige oplevelser.

Vi har sansestimulerende redskaber inde i vuggestuen og arbejder på at udvikle en sansehave i både børnehaven og vuggestue.

Motorik og natur og udeliv

Når børn bevæger sig i ujævnt og udfordrende terræn udendørs, forbedres balanceevne, grov motorik og koordination.

Fysik og natur og udeliv

Børn har et naturligt højt aktivitetsniveau og udfordres rent fysisk i naturen, derfor øges styrke samt udholdenhed og sygefraværet mindskes.

Socialt og natur og udeliv

Naturen byder på varieret social kontakt og der er rigelig plads. Det betyder større tolerance, færre konflikter og dannelse af andre legegrupper.

Følelsesmæssigt og natur og udeliv

Natur inviterer til fordybelse, er beroligende og inspirerer til aktiviteter. Derfor er udelivet med til at mindske børns stressniveau.

Erkendelsesmæssigt og natur og udeliv

Ude-aktiviteter som hulebygning og klatring kræver observationer, vurderinger og beslutninger. Derfor styrkes børns evner til observation, problemløsning og koncentration.

Børns steder og natur og udeliv

Uderummet i Signalhuset er ikke gennemplanlagt, derfor er det ideelt til, at børnene kan være med til at skabe og udforme sig egne steder. Og vi ud fra børnenes perspektiver kan udvikle og skabe den bedste legeplads. Der skal være plads til fordybelse og mulighed et varieret lege udbud. Sansehaver med bærbuske, grøntsager, blomster der stimulerer duft, syn, smag og balancen som udfordrer motorikken

Inde rummene vil vi gerne indrette så væggene har inspiration fra fx dyr eller skov og med fokus på årstiderne.

Vi har et skønt ekstra lokale, som er et træværksted, her arbejder vi i mindre grupper med træprojekter fx lave skib ud af træ, som sømmes, slibes og males. Børnene lærer at vente på tur, samarbejde, fællesskabet om det fælles tredje og de har naturmaterialer i hænderne.

Fantasi og kreativitet og natur og udeliv

Naturen er mangfoldig og der er ikke knyttet bestemte aktiviteter til den, derfor skaber børn selv lege og magi. Være nysgerrige sammen opdage, udforske, udfordre i fællesskab. Vi har tegnebræt med og sidder ude og tegner og maler med børnene. Når vi er i Blokhus maler vi på sten vi finder i naturen.

Sprog & Kommunikation

Børn interagerer langt mere med hinanden når de leger. Det gør legen til en gylden, men ofte upåagtet ressource for udviklingen af sproget. Det er i den gentagne brug af sprog i interaktion, at de sproglige færdigheder virkelig udvikles. I naturen går man ofte på opdagelse i ukendt terræn, og oplevelser og observationer deles, lege aftales og roller fordeles. Alt sammen noget der fremmer børns kommunikation og sprog på en naturlig og sjov måde.

I Signalhuset har vi nogle årlige traditioner i forbindelse med vores natur og udelivs profil som vi prioriterer

- Så, spire og høste projekt
- Bondegårdsbesøg
- Cykelture/cykeluge to gange om året forår og efterår

- Fodboldtræning med ekstern træner -Bold og bevægelse om foråret
- Blokhus med mad på bål og skattejagt og ture ud i nærområdet osv.
- Temauge indsamling af skrald
- Madskole -hvor kommer maden fra? Fra jord til bord
- Vi er kreative efter årstiderne

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Signalhuset har vi børn med forskellige kulturelle baggrunde og forskellige traditioner og værdier. Vi taler med børnene om vores traditioner og vi hylder det ved at invitere forældrene med ind i huset med mad og aktiviteter med udgangspunkt i deres kultur og traditioner.

Vi ser forskellige ud og vi hylder det individuelle i fællesskabet, ved at italesætte på en positiv måde at det er dejligt vi er forskellige. Vi taler med børnene om hvordan vi ser forskellige ud og tegner os selv og hænger det op, så samtalerne lever videre.

I forbindelse med vores natur og udeliv profil er vi én institution som er kreative efter årstiderne og indretter os med naturen inden for i kraft af vores kreativitet.

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

Hvert kvartal har vi et fokuspunkt. I Signalhuset er vi et nystartet hus og derfor gave det mening at starte op med rutinesituationer, som vi gentager hver dag. Når vi sikrer os

kvalitet her, er vi kommet et godt stykke vej. På hvert teammøde deles dataindsamling, og analyseres og praksis justeres herefter.

Dataindsamling er både observationer, praksisfortællinger, videoklip og børneinterviews og anden indsamling af viden med fokus på børneperspektivet.

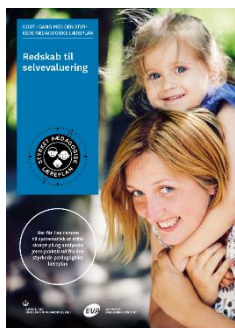
Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

Vi holder hvert år to pædagogiske dage hvor vi bl.a. evaluerer den styrkede pædagogisk læreplan.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluerende pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud